

روزی روزگاری در هلسینکی

سیدحسین‌الله بهشتی: پوتین و ترامپ قرار است در هلسینکی، پایتخت فنلاند دیدار کنند. شهری که سابقه طولانی در ملاقات‌های ۲ سوی اتلانتیک داشته است. روزگاری در سال ۱۹۷۵ نخست‌وزیر انگلیس، «جرالد فورد» رئیس‌جمهور آمریکا و همتای فرانسوی‌اش درباره آینده مناسبات میان شرق و غرب در این شهر ساحلی دیدار کردند. از زمان ۴۳ سال می‌گذرد؛ زمانی که رهبران شوروی به همراه آمریکا و ۳۳ کشور غربی در هلسینکی گرد هم آمدند، جنگ سرد هنوز مراحل نخست خود را طی می‌کرد و به نظر نمی‌رسید شوروی برنامه‌ای برای جنگ در افغانستان داشته باشد و البته از فروپاشی و دوران بحران‌زده یلتسین هم تحلیلی وجود نداشت اما حالا شرایط کمی عوض شده‌است؛ در آمریکا ترامپی سرکار است که سر ناسازگاری با دیگر رهبران غربی دارد و پیش از دیدارش با پوتین در هلسینکی احتمالا قصد دارد در اجلاس سران ناتو در بروکسل کمی گرد و خاک به پا کند، مانند آنچه در حاشیه اجلاس سران ۷ در کاتادا به پا کرد. اما پوتین خاطرات بهتری از سفر به فنلاند دارد، آخرین دیدارش از این کشور با بالگرد انجام شد که نوعی نمایش قدرت بود. فنلاندی‌ها خاطرات خوشی از روس‌ها ندارند و عضو پیمان ناتو نیستند، به همین منظور نیروهای نظامی این کشور در مرزهای با روسیه مستقرند و خبری از سربازان چندملیتی در این کشور نیست. شاید یکی از دلایلی که روسیه، فنلاند را برگزیده است، این مهم باشد که روابط مسکو و هلسینکی طی سال‌های قبل و بعد از فروپاشی شوروی از روندی متعادل پیروی کرده‌است. ایده‌دیدار در هلسینکی در سال ۱۹۷۵ ابتکار رئیس‌جمهور آن زمان فنلاند «اورهو کونون» بود و در آن اجلاس درباره محدودیت‌های هسته‌ای، روابط متقابل و حتی مساله حقوق بشر بحث شد. اجلاس را نمی‌توان ناموفق یا موفق خواند اما تأثیرات خوبی بر روند مناسبات طرفین داشت، چرا که فنلاند در کانون و خط حائل میان شرق و غرب قرار داشت. امروز شرایط اتحادیه اروپایی مانند فنلاند است؛ اروپایی‌ها میان روسیه و آمریکا قرار دارند و بعضا شاهد این مهم هستند که متحد آنها یعنی کاخ سفید چندان در گفت‌وگوهای سطح بالای خود با کرملین آنها را دخیل نمی‌کند.

اروپای امروز با اینکه به آنچه از جنگ دوم جهانی باقی مانده بود تفاوت‌های زیادی دارد اما در مذاکرات سطح بالا و تصمیم‌سازی‌های کلیدی مانند روند مناسبات با چین و روسیه و حتی مسائل دیگر منطقه‌ای و جهانی چندان مورد مشورت آمریکایی‌ها قرار نمی‌گیرد که کمی دلسردکننده است. اجلاس هلسینکی در سال ۱۹۷۵ منجر به نگارش ساختار امنیتی اروپا شد که تا امروز نیز در برخی حوزه‌ها کاربرد دارد. بر خلاف آنچه در سابقه هلسینکی وجود دارد، اجلاس ۱۶ جولای ترامپ و پوتین در هاله‌ای از ابهام قرار دارد، زیرا روشن نیست در این اجلاس طرفین به دنبال چه هستند؛ پوتین نظام امنیتی جدید خود را بنا کرده‌است و در مقابل آن ترامپی قرار دارد که با هر گامش بی‌ثباتی را به ارمغان می‌آورد. روابط روسیه و آمریکا در پایین‌ترین سطح خود طی سال‌های گذشته قرار دارد و شاید از پایان جنگ سرد در سال ۱۹۹۱ تاکنون هیچ‌گاه این مناسبات تا این اندازه پر تنش و سرد نبوده‌است، به همین منظور نمی‌توان امیدوار بود دیدار پوتین و ترامپ بتواند معجزه‌ای در فرآیند مناسبات دوجانبه میان مسکو و واشنگتن پدید آورد، البته همان‌طور که اشاره شد هلسینکی گزینه بسیار هوشمندانه‌ای برای دیدار پوتین و ترامپ است. با توجه به منطقی که عموما در سخنرانی‌های پوتین شاهد آن هستیم نباید از سوی طرف روس نگران بود اما ترامپ غیرقابل پیش‌بینی است و شاید روند گفت‌وگوها آن چیزی که باید نباشد. روسیه و آمریکا وارد رقابت تسلیحاتی جدیدی شده‌اند و این موضوع غیرقابل انکار است و شاید دیدار طرفین بتواند بر این تنش‌ها تأثیرگذار باشد و طرفین را به امضای یک توافق دوجانبه سوق دهد اما هلسینکی برای مسکو در سال ۱۹۹۷ خاطره خوبی به دنبال دارد، چرا که بیل کلینتون در آن سال به یلتسین درباره پیوستن این کشور به گروه ۷ وعده داد و روسیه به عضویت این گروه درآمد.البته بعدها به خاطر درگیری‌های منطقه‌ای از آن خارج شد و حالا ترامپ گفته‌است این گروه باید روسیه را نیز در میان خود داشته باشد.

به نظر می‌رسد پس از ۲ دهه شاید تنها دستاورد قابل اتکای دیدار روسای جمهور روسیه و آمریکا در هلسینکی، بازگشت مسکو به جمع کشورهای صنعتی باشد.

نشست محرمانه موساد و رؤسای دستگاه‌های اطلاعاتی چند کشور عربی با محوریت حذف آرمان فلسطینیان

«معامله قرن» محکوم به شکست است

زیبا اکبرزاده: چرخه‌های اجرایی کردن توطئه «معامله قرن» فعال‌تر شده است؛ هم‌زمان با سفر فرستاده‌های دولت آمریکا به برخی کشورهای عربی منطقه، گروهی از سران دستگاه‌های امنیتی رژیم‌های عربی با اعضای سازمان جاسوسی رژیم صهیونیستی (موساد) دیدار کردند. رسانه‌های عبری‌زبان گزارش دادند کمتر از ۲ هفته پیش، سران دستگاه‌های امنیتی عربی در یک جلسه محرمانه بزرگ با یوسی کوهن، رئیس موساد دیدار و درباره چگونگی پیشبرد روند سازش میان تشکیلات خودگردان فلسطین و رژیم صهیونیستی هم‌زمان با تلاش‌های آمریکا در منطقه برای تکمیل طرح موسوم به «معامله قرن» گفت‌وگو کردند. این جلسه را جرد کوشنر، مشاور ارشد و جیسون گرینبلات، فرستاده ویژه دونالد ترامپ در امور غرب آسیا ترتیب داده و خود آنها نیز در آن حضور داشته‌اند. عدنان

السلام الجندی رئیس اطلاعات اردن، ژنرال عباس کامل رئیس اطلاعات مصر، خالد بن علی الحمیدان رئیس اطلاعات عربستان سعودی و همچنین ماجد فرج رئیس اطلاعات تشکیلات خودگردان فلسطین از جمله حاضران در این جلسه بودند. گفته می‌شود فرج کسی است که آمریکا علاقه دارد بعد از کنار رفتن محمود عباس از ریاست تشکیلات، به جای او قرار دهد. ماجد فرج همچنین حدود ۲ ماه قبل با مایک پمپئو، وزیر خارجه آمریکا دیدار و درباره وضعیت تشکیلات خودگردان بعد از کنار رفتن عباس از قدرت رایزنی کرد. پیش‌تر نیز روزنامه «اسرائیل هیوم» گزارش داده بود مقامات ارشد دولت‌های مصر، اردن، عربستان سعودی و امارات عربی متحده از حمایت کشورهایشان از این طرح، بدرغم مخالفت تشکیلات خودگردان فلسطین خبر داده‌اند. کوشنر چندی پیش در مصاحبه با روزنامه

گروه بین‌الملل: «مایک پمپئو» وزیر خارجه آمریکا در دیدار اخیرش با «محمد بن عبدالرحمن آل ثانی» همتای قطری خود تأکید کرد: «ترامپ خواهان دستیابی به راه‌حل نهایی بحران به وجود آمده در شورای همکاری خلیج‌فارس است، زیرا استمرار این بحران تنها به نفع ایران است». روزنامه رأی‌الیوم در تحلیلی در این‌باره نوشت: این سخنان پمپئو بدین معناست که قطر باید خواسته‌های ۴ کشور (عربستان، مصر، بحرین و امارات) را پذیرفته و به ائتلاف آمریکایی علیه ایران به منظور تحمیل تحریم‌های شدید اقتصادی بپیوندد. به نوشته این روزنامه با پیروزی «رجب طیب اردوغان» در انتخابات ریاست‌جمهوری ترکیه، موقعیت قطر نیز تقویت شد و چیز عجیبی نبود که قطری‌ها از این پیروزی بسیار شاد شده و با پخش شیرینی شادی خود را ابراز کردند، چرا که ترکیه از جمله

گروه بین‌الملل: وزیر دفاع مالزی با بیان اینکه سیاست اصلی کشورش بی‌طرفی است، تصریح کرد: نیروهای نظامی خود را از عربستان خارج و در جنگ یمن دخالت نمی‌کنیم. محمد سبزو در عین حال گفت که هیات دولت هفته گذشته این تصمیم را اتخاذ کرده است. وی توضیح داد: وزارتخانه‌های دفاع و امور خارجه در آینده نزدیک در قالب جدول زمانبندی، برنامه خروج نظامیان مالزیایی از عربستان و بازگرداندن آنها به کشور را هماهنگ می‌کنند. پیش‌تر اعلام شده بود دولت جدید مالزی به ریاست ماهاتیر محمد در حال بررسی وضعیت نیروهای نظامی این کشور در عربستان است. این نیروها در دوران دولت پیشین (نجیب زرق) به ریاض اعزام شدند تا در جنگ یمن حضور داشته باشند. دولت نجیب ادعا کرده بود سربازان مالزیایی فقط برای تخلیه اتباع مالزی از کشور جنگ‌زده یمن و اهداف انساندوستانه در آنجا فعالیت دارند؛ این نیروها از سال ۲۰۱۶ تاکنون در عربستان حضور دارند. اما در واکنش به این موضع دولت ماهاتیر محمد، جنبش انصارالله از دولت جدید مالزی خواست پشت پرده خروج این کشور از ائتلاف سعودی علیه یمن را افاش کند. محمد علی الحوثی، رئیس کمیته عالی انقلاب یمن در توییت‌ر نوشت: «خروج مالزی از ائتلاف دشمن آمریکایی- سعودی موضع درخشان دولت جدید است و اقدام تصمیم مالزی به بازگرداندن

ژنرال عباس کامل رئیس اطلاعات مصر، خالد بن علی الحمیدان رئیس اطلاعات عربستان سعودی و همچنین ماجد فرج رئیس اطلاعات تشکیلات خودگردان فلسطین

القدس گفته بود معامله قرن در آستانه کامل شدن است و اگر عباس با آنها همکاری نکند، مفاد آن را علنی می‌کنند. یک مقام بلندپایه در یکی از کشورهای عربی خلیج‌فارس نیز به شبکه تلویزیونی المیادین اعلام کرد دیدار محرمانه محمد بن‌سلمان، ولیعهد سعودی با بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل، در امان، در چارچوب تلاش‌ها برای اجرای سناریوی حذف قضیه فلسطین انجام شد. این منبع گفت محمد بن‌سلمان و بنیامین نتانیاهو در این دیدار درباره «معامله قرن» و به رسمیت شناختن شهر قدس به پایتختی رژیم تل‌آویو گفت‌وگو و رایزنی کردند. این مقام بلندپایه تأکید کرد بین حوادث و تظاهرات اعتراضی اخیر اردن و دیدار بن‌سلمان با نتانیاهو ارتباطی وجود دارد، چرا که لحن اردنی‌ها بعد از این دیدار درباره اقدام آمریکا در پذیرش قدس به عنوان پایتخت رژیم اسرائیل تغییر

کرده است. اردن طی چند هفته گذشته و به دنبال عزم دولت این کشور برای اعمال طرح افزایش قیمت حامل‌های انرژی و برخی اقاام، شاهد تظاهرات گسترده و بی‌سابقه‌ای بود که باعث شد کابینه این کشور استعفا کرده و این طرح لغو شود. بعد از این تظاهرات بود که کشورهای عربستان سعودی، کویت و امارات متحده عربی به همراه اردن یازدهم ژوئن در گذشته به نقل از منابع اردنی فاش کردند بن‌سلمان ارزش ۲ میلیارد و ۵۰۰ میلیون دلار موافقت کردند. منابع صهیونیستی از جمله روزنامه «معارب» هفته گذشته به نقل از منابع اردنی فاش کردند بن‌سلمان با نتانیاهو در اردن دیدار کرده است. با این حال یک منبع رسمی اردن این خبر را تکذیب کرد. کشورهای عربستان، مصر، امارات و بحرین از جمله کشورهایی هستند که با طرح پایان دادن به «آرمان فلسطین» با هماهم «معامله قرن» موافقت کرده‌اند. اردن در ابتدا

آمریکا دنبال تنش آفرینی علیه ایران است نه حل بحران قطر

حل بحران قطر خبر داد و گفت ۴ کشور عربی به‌نامه‌های امیر کویت در این باره پاسخ ندادند. و کویت تنها کشوری بوده که به نامه امیر کویت پاسخ داده است که این سخنان وی نیز نشان‌دهنده عدم تمایل این کشورها برای حل قریب‌الوقوع بحران قطر است. پاسخی که وزیر خارجه قطر به اظهارات همتای آمریکایی خود داده، هنوز مشخص نیست، همچنان که مشخص نیست آیا دولت آمریکا تلاش‌های خود برای برگزاری نشست با حضور همه طرف‌های بحران را ازسر می‌گیرد یا خیر؟ تاکنون همه چیز در هاله‌ای از ابهام قرار دارد. روزنامه فرانطفه‌ای رأی‌الیوم در ادامه با اشاره به سخنان پادشاه بحرین مبنی بر اینکه کلید حل بحران قطر

شورشیان در مقابل پیشروی ارتش سوریه در درعا تسلیم شدند

اهمیت راهبردی آزادسازی شهر بصرالحریر و ناحته

کنار جاده‌ای است. ارتش سوریه پس از تثبیت حضور خود بر شهرک‌های آزاد شده، این مناطق را به‌عنوان مراکزی برای پشتیبانی از نیروهای شهرالحراک را در ریف جنوب شرقی درعا پس از درگیری شدید با گروه‌های مسلح آزاد کنند. ارتش سوریه همچنین روستاهای علما و الصوره در ریف جنوب شرقی درعا را آزاد کرده است. نیروهای دولتی همچنین راه‌های ارسال تدارکات به گروه‌های مسلح را میان روستاهای «م‌ولد» و «جیبب» در شرق درعا قطع و «تل حمد»، سد ایطع، گردان ۲۷۱ در غرب «الشیخ مسکین»، «گردان ۴۹ پدافند هوایی» در غرب علما و روستای «رخم» در جنوب غرب «الحلیجه» را آزاد کردند. از سویی دیگر، پس از تسلیم شدن ۶۰۰ مسلح در الشرايع در شمال شرق درعا و ۴۵۰ نفر در روستای کریم، ارتش وارد این دو منطقه شد. نیروهای ارتش سوریه همچنین پس از تسلط و پاکسازی ۲ شهرک «بصرالحریر» و ناحته در حومه شرقی درعا که اخیرا از لوث تروریست‌ها پاک شده است، تسلیحاتی اسرائیلی در مقرهای تروریست‌ها کشف کردند. کشفیات ارتش سوریه شامل چندین انبار سلاح و مهمات است که برخی از آنها ساخت رژیم صهیونیستی است. این انبارهای سلاح حاوی گلوله‌های آرپی‌جی، موشک‌های تاول، گلوله‌های تانک، خمپاره، راکت و مقادیری مهمات مختلف شامل مین‌های ضد زره و نفر و بمب‌های

در ریاض است، می‌نویسد منظور این کشورها آن است که امیر قطر به ریاض برود و موافقت خود با خواسته‌های سیزده‌گانه یا بخشی از خواسته‌های این کشورها از جمله تعطیلی شبکه «الجزیره» و توقف حمایت مالی از جنبش‌های اسلام‌گرای سیاسی از جمله اخوان المسلمین را اعلام کند که البته به نظر نمی‌رسد رهبران قطر این را راحل را بپذیرند، زیرا این امر حاکمیت قطر را خدشه‌دار خواهد کرد. آمریکا اکنون قطر را در برابر گزینه‌های دشواری قرار داده که مهم‌ترین آن ایستادگی در سنگر آمریکا برای مقابله با ایران و مشارکت در تحریم‌ها علیه ایران است که باید دید آیا قطر در برابر این فشارها تسلیم می‌شود؟ منطقی می‌گوید «نه» اما دولت فعلی آمریکا نشان داده در تصمیمات و سیاست‌های خود در منطقه و جهان به هیچ عنوان منطقی نبوده است، لذا قطر نیز روزهای دشواری خواهد داشت.

چهارگوشه

شیخ قاسم تحت عمل جراحی قرار گرفت

در روزهای اخیر خبرهای زیادی درباره وخامت حال رهبر شیعیان بحرین که در بازداشت خانگی به سر می‌برد منتشر می‌شود. منابع بحرینی گزارش دادند آیت‌الله شیخ عیسی قاسم، پنجشنبه تحت عمل جراحی قرار گرفت. رژیم آل‌خلیفه با سلب تابعیت و محاکمه شیخ عیسی قاسم از ژوئن ۲۰۱۶ منطقه الذرّاز، محل سکونت این عالم دینی را محاصره کرده و از اقامه نماز جمعه مردم بحرین در این منطقه ممانعت می‌کند. مجمع حقوق بشر بحرین تأکید کرده اقدامات امنیتی سختگیرانه منامه مانع از آن می‌شود که پزشکان شیخ قاسم وضعیت سلامت وی را دنبال کنند.

■ ■ ■

شهر در نه کاملاً آزاد شد

ژنرال خلیفه حفتر، فرمانده ارتش لیبی مورد حمایت دولت مستقر در شهر طبرق، پنجشنبه شب از آزادسازی کامل شهر درنه واقع در شرق لیبی خبر داد و گفت تروریست‌ها از این شهر بیرون رانده شده‌اند. درنه آخرین شهر در شرق لیبی بود که تحت کنترل ارتش در نیامده بود. شهر درنه در ساحل دریای مدیترانه و یکپه‌زار و ۳۴۰ کیلومتر شرق طرابلس، پایتخت لیبی قرار دارد. نیروهای ارتش لیبی از حدود ۳ سال پیش شهر درنه را به محاصره درآورده بودند که این امر موجب وقوع بحران انسانی در این شهر شده است.

■ ■ ■

حمله تروریستی

به حسینه شیعیان پاکستان

اعضای گروه تکفیری «سپاه صحابه» صبح پنجشنبه به ماموران پلیس محافظ حسینه «لعل‌شاه» در منطقه «دیره اسماعیل خان» پاکستان حمله کردند که بر اثر آن یک نفر شهید و یک نفر دیگر بشدت زخمی شدند. چندی پیش وهابی‌ها اعلام کردند شیعیان شهر دیره اسماعیل خان در ایالت خیبرپختونخواه از نظر آنها کافران و برای زندگی در این شهر باید ماهانه میلیی ثابت به عنوان جزیه بپردازند. سپاه صحابه، لشکر جهنگوی، طالبان و گروه‌های وهابی در حال اجرای یک برنامه حساب‌شده هستند تا شیعیان دیره اسماعیل‌خان را مجبور کنند به ایالت پنجاب مهاجرت کنند.

■ ■ ■

اذعان آمریکا

به کشتن هزار عراقی و سوری

ائتلاف آمریکایی مدعی مبارزه با داعش، پنجشنبه اعلام کرد از زمان آغاز عملیات‌های هوایی در اگوست ۲۰۱۴ حدود ۹۴۰ غیرنظامی جان خود را از دست داده‌اند. ائتلاف با اذعان به اینکه در این عملیات‌ها ۹۳۹ غیرنظامی در عراق و سوریه جان خود را از دست داده‌اند، مدعی شد این امر غیرعمدی بوده است. این در حالی است که سازمان غیردولتی انگلیسی «ایرواز» تخمین زده که آمریکا و متحدانش در ائتلاف ضد داعش، مسؤول مرگ حداقل ۹۶۰۰ غیرنظامی در جریان عملیات‌ها در عراق و سوریه هستند.

■ ■ ■

تأمید تحریم‌های اروپایی

علیه روسیه

اعضای اتحادیه اروپایی جمعه رسماً اعلام کردند تحریم‌های اقتصادی علیه روسیه برای عدم پیشرفت در اجرای توافقات توسط مسکو برای توقف درگیری‌ها در شرق اوکراین ۶ ماه دیگر تمدید شد. تحریم‌ها علیه روسیه از تابستان ۲۰۱۴ آغاز شده است. این تحریم‌ها به دلیل بحران در اوکراین چند ماه پس از الحاق کریمه به روسیه و پس از آن حملات افراد مسلح طرفدار روسیه در شرق اوکراین به اجرا گذاشته شد. کی‌یف و کشورهای غربی، روسیه را به حمایت از شورشیان جدایی‌طلب و تامین تسلیحاتی آنها محکوم می‌کنند. در حالی که مسکو این مساله را بشدت تکذیب کرده است.

■ ■ ■

حمله مسلحانه به دفتر روزنامه‌ای در آمریکا

حادثه تیراندازی در دفتر روزنامه‌ای ایالت مریلند آمریکا که عامل آن یک مرد سفیدپوست است، دست‌کم ۵ کشته بر جای گذاشته است. این تیراندازی پنجشنبه‌شب در تحریریه روزنامه کاپیتال‌گرت صورت گرفته است. دلیل این تیراندازی مشخص نیست. به گفته پلیس، فرد تیرانداز در حالی‌که زیر میزی در تحریریه روزنامه پنهان شده بود و تفنگش را روی زمین گذاشته بود، دستگیر شده است. روزنامه کاپیتال‌یک ای که قدیمی‌ترین روزنامه‌های آمریکاست. این روزنامه سال ۱۸۸۴ با نام «یونینگ کاپیتال» کار خود را آغاز کرد.